

BIULETYN INFORMACYJNY DZIELNICY XIII

GŁOS PODGÓRZA

Kabel – Płaszów – Przewóz – Rybitwy – Stare Podgórze

Nr 1 (59) kwiecień 2013

egzemplarz bezpłatny

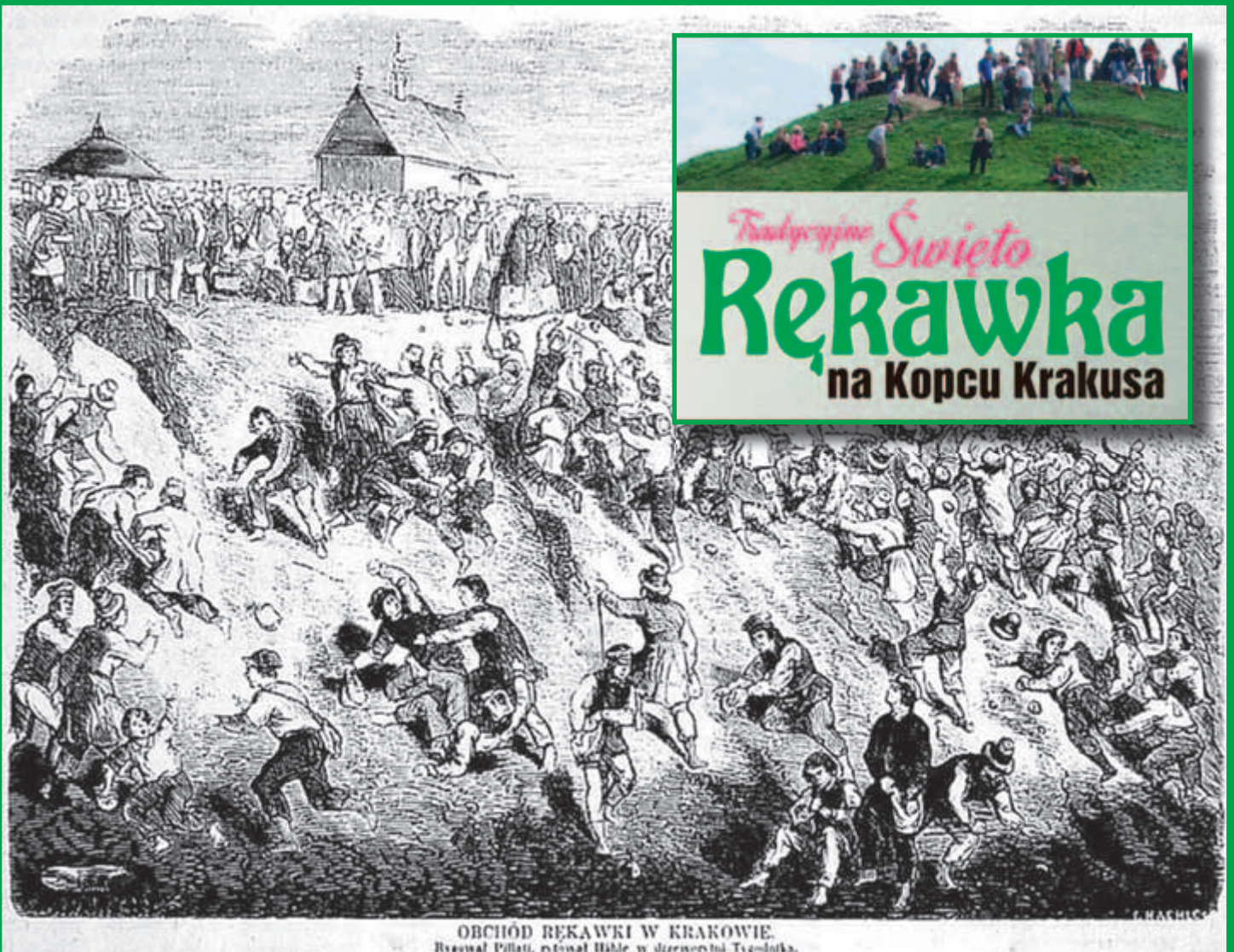
ISSN 1428-9199

TRADYCYJNE ŚWIĘTO RĘKAWKA 2013

Na Kopcu Krakusa w średniowieczu odbywały się tajemne obrzędy Zaduszek Wiosennych. Obecnie Rękawka to impreza plenerowa, która stanowi ciekawą wizytówkę Podgórza.

Tradycyjnie - jak od kilkunastu lat we Wtorek Wielkanocny - Dom Kultury Podgórze i Dzielnica XIII organizują Rękawkę, jako formę przypomnienia praślówiańskich korzeni - umożliwiając uczestnikom festynu cofnięcie się w czasie o kilkaset lat. Pod Kopcem Krakusa w roku 2013 można było zobaczyć odtworzone tajemne obyczaje pogańskich Słowian,

w tym wesele z wróżbami pomyślności, wiedźmy wróżące i tańce wieszczek. W ramach festynu uczestnicy mogli także podejrzeć, jak wyglądało życie we wczesnośredniowiecznych osadach, rzemiosło, uzbrojenie, stroje, potrawy. Punktem kulminacyjnym imprezy - jak zawsze - były rekonstrukcje średniowiecznych walk zbrojnych drużyn.

OBCHÓD RĘKAWKI W KRAKOWIE.
Rycował Pillati, rytował Hille w drukarni Tys-Dolka.

Muzeum Apteka Pod Orłem już otwarte

16 marca, po remoncie i modernizacji otwarta została **APTEKA POD ORŁEM**, muzeum poświęcone roli krakowskiego farmaceuty Tadeusza Pankiewicza, który w okresie II wojny światowej niósł pomoc mieszkańcom getta. Otwarcie Apteki Pod Orłem było centralnym punktem obchodów podczas przypadającej w tym roku 70. rocznicy likwidacji krakowskiego getta.

Apteka była miejscem pomocy medycznej ale także pełniła rolę miejsca kontaktu ze światem zewnętrznym, miejscem spotkań żydowskich intelektualistów przebywających w getcie. Na wystawę stałą składa się przed wszystkim aranżacja fragmentu starej apteki oraz dokumenty związane z czasem zagłady.

Drugim elementem są multimedialne projekcje archiwalnych filmów na temat życia społeczności żydowskiej w przedwojennym Krakowie, w getcie i obozie Płaszów. Dział multimedialny dostępny jest w języku polskim i angielskim, a zawiera: archiwalne fotografie, dokumenty z okresu wojny, historię apteki, biografię Tadeusza Pankiewicza oraz pracujących z nim Ireny Drożdżikowskiej, Aurelii Danek-Czortowej i Heleny Krywaniuk. Dodatkowo w muzeum można obejrzeć biograficzny film Bernarda Offena *Trylogia ocalonego z krakowskiego getta i pięciu hitlerowskich obozów*.

Otwarcie apteki towarzyszył koncert pieśni żydowskich oraz mapping na fasadzie nawiązujący do nieistniejących obecnie witraży w oknach apteki, zaprojektowanych przez Witolda Chomicza. Gośćmi honorowymi uroczystości byli: Ambasador Izraela w Polsce Zvi Rav Ner oraz Prezydent Krakowa Jacek Majchrowski, a wydarzenie honorowym patronatem objął Prezydent Bronisław Komorowski.

Wcześniej, bo w styczniu w Fabryce Oskara Schindlera miała miejsce promocja komiksu historycznego, dotyczącego postaci Tadeusza Pankiewicza zatytułowanego *Aptekarz w getcie Krakowskim*, wydana staraniem Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Twórcą komiksu jest Tomasz Berzeźnicki, krakowski rysownik, malarz i grafik, laureat wielu konkursów komiksowych, trzykrotnie uhonorowany za prace na temat Powstania Warszawskiego.

Celem komiksu jest popularyzacja wiedzy na temat Tadeusza Pankiewicza i jego postawy w czasach okupacji.

Publikacja ma charakter popularny, w pełnym kolorze, narysowane w realistycznym stylu i oryginalną kreską. Apteka pod Orłem stanowi ważny punkt na muzealnej Trasie Pamięci, którą rocznie zwiedza kilkaset tysięcy osób z całego świata. Projekt realizowany w Aptece kończy etap tworzenia i rewitalizacji ekspozycji muzealnych w oddziałach znajdujących się na Trasie Pamięci.

Więcej informacji oraz godziny zwiedzania na stronie www.mhk.pl

Marta Półtorak

fot. Bartosz Wołkowski

SKOZK odnowi fasadę Domu Historii Podgórze

Zebrań Plenarne Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa przyjęło plan odnowy zabytków Krakowa na rok 2013 ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa.

Kamienica przy ul. Limanowskiego 13, w której mieści się m. in. Siedziba Domu Historii Podgórze będzie odnowiona w ramach dotacji Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa w roku 2013. Renowacja obejmować będzie remont konserwatorski elewacji wraz z izolacją fundamentów od ulic Limanowskiego i Krakusa.

tekst na podst. SKOZK oprac. MP

PODGÓRZE DLA SENIORA

Kabaret Kulturalny i Podgórska Kapela Podwórkowa – to najnowsze propozycje Domu Kultury Podgórze dla seniorów. Inicjatywy te, bardzo gorąco popiera Rada Dzielnicy XIII.

Dom Kultury Podgórze oraz radni zapraszają utalentowanych ludzi w wieku seniora, dla których pasją życiową jest śpiew, poezja i aktorstwo do **Kulturalnego Kabaretu**.

Zapraszamy także wszystkich miłośników zapomnianych, tradycyjnych podgórskich przyśpiewek niosących ze sobą specyficzny klimat, osoby które chciałyby uczestniczyć w tworzeniu **Podgórskiej Kapeli Podwórkowej**.

Przypominamy także, że w Domu Kultury przy ul. Sokolskiej działa **Podgórski Klub Seniora**, którego oferta spot-

kań obejmuje wycieczki, wykłady, spotkania z psychologiem i zielarzem. Spotkania odbywają się co wtorek. Na początek miesiąca zawsze zaplanowane są wycieczki po Krakowie z licencjonowanym przewodnikiem: Markiem Łopatką. Wszystkie spotkania są bezpłatne i odbywają się w ciepłej domowej, atmosferze.

Pełną ofertę kursów, szkoleń, zajęć rekreacyjnych i warsztatów artystycznych dla seniora oraz informacje o nowych inicjatywach można uzyskać w **Dziale Imprez Domu Kultury „Podgórze” tel: 12656 3670 wew 27.**

PODGÓRSKIE TARGI WSPOMNIENI

Podgórskie Targi Wspomnień to szereg imprez zaplanowanych w okresie luty – czerwiec 2013, których celem jest promocja Dzielnicy XIII oraz zachowanie pamięci o autonomicznym Mieście Podgórze.

W ramach inicjatywy zaplanowane zostały następujące wydarzenia:

4 maj – spektakl kabaretu „7 Minut Po” w kinie „Wrzos” ul. Zamoyskiego (tematy naszej dzielnicy).

18 maj – kapele podwórkowe (występy na ulicach i podwórkach, nawiązanie do dawnej tradycji).

25 maj – powtórzenie spektaklu kabaretu „7 Minut Po” w kinie „Wrzos”.

26 maj – majówka w Parku Bednarskiego dla dzieci i dorosłych w stylu retro.

8 czerwiec – marsz pamięci na rampę kolejową w Prokocimiu, trasą kolumny wysiedlonych z getta.

A także dwie imprezy, które już się odbyły – 27 lutego – przemarsz trasą procesji z 1846 r. i przedstawienie tamtych wydarzeń powstania krakowskiego i śmierci Edwarda Dembowskiego oraz 5 kwietnia – potańcówka wspomnień w Domu Kultury Podgórze. Organizatorami imprezy: Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”, Dom Kultury Podgórze, Kabaret „7 Minut Po”, Rada Dzielnicy XIII Podgórze

Szczegółowe informacje na stronach internetowych Domu Kultury Podgórze, Rady Dzielnicy XIII Podgórze oraz na plakatach i ulotkach.

MAJÓWKA Z POLSKĄ

„Majówka z Polską” to propozycja nowej formuły przeżywania patriotycznych świąt majowych – Święta Konstytucji 3 Maja oraz Dnia Flagi Państwowej (2 maja). Nasza Dzielnicza wyraża poparcie dla tej idei zaproponowanej przez Pana Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego.

Zarząd Rady Dzielnicy XIII Podgórze planuje zorganizowanie obchodów kolejnej rocznicy ustanowienia Konstytucji 3 maja w duchu radosnego święta, podkreślającego dokonania polskiego parlamentaryzmu.

Odejście od patetycznych form obchodów zostało zaproponowane przez Pana Prezydenta RP, a poparte w Krakowie przez Komitet Obywatelski - Widok i Widok-Zarzeczce oraz Przewodniczącą Rady i Zarządu Dzielnicy VI Bronowice. Nasza Dzielnicza również chciałaby przyłączyć się do tych propozycji i zorganizować festyn w duchu biało-czerwonych barw oraz szereg działań wspomagających tę inicjatywę.

Chcielibyśmy zaproponować mieszkańcom Podgórza majowy piknik patriotyczny w Parku Bednarskiego, gdzie mieszkańcy mogliby wziąć udział w festynie, na który składają się m.in. pokazy i nauka tańców narodowych, kon-

cert pieśni o Polsce, konkurs wiedzy patriotycznej dla młodzieży szkolnej oraz atrakcje dla dzieci.

Plany te, wpisują się w całościowe zamierzenia obchodów, które Dzielnicza XIII będzie współtworzyć z Dzielnicami IX (Borek Fałęcki) oraz VI (Bronowice). Rada Dzielnicy Podgórze wyraża nadzieję, że taka propozycja i wynikająca z niej formuła będzie ciekawą i atrakcyjną alternatywą do dotychczasowych obchodów tych świąt. Wyrażamy pełne poparcie dla inicjatywy i mamy nadzieję, że mieszkańcy chętnie przyłączą się do uczestnictwa w „Majówce z Polską”.

Głównym organizatorem uroczystości trzeciomajowych jest Wojewoda Małopolski.

Informacje na stronie oprac. M. Półtorak

W poszukiwaniu Księcia Kraka

Kopiec Krakusa to odwieczny element podgórskiego krajobrazu, ale także teren pełen tajemnic i specyficznej aury. Od zawsze stanowił popularne miejsce dla rekreacji czy festynów. Budowla ta, rozpałała wyobraźnię, zwłaszcza legenda o tym, że w jej wnętrzu spoczywać może legendarny władca – Krakus.

Tajemnica kopca intrygowała nie tylko mieszkańców, ale także naukowców. W latach trzydziestych XX w. grupa uczonych z Polskiej Akademii Umiejętności z inicjatywy i na koszt piosł Mariana Dąbrowskiego, właściciela popularnej gazety Ilustrowanego Kuriera Codziennego, postanowiła wykonać badania archeologiczne. Najważniejszym punktem planowanych wykopalisk było ustalenie raz na zawsze, czy wewnątrz kopca skrywa doczesne szczątki legendarnego władcy. Inicjatywa ta, spotkała się z wielkim poparciem społecznym, a Codzienny Kurier Ilustrowany donosił co rusz, o tym, jak postępują prace na kopcu. Oczekiwania i hipotezy napawały optymizmem. Można powiedzieć, że były bardzo romantyczne – chciano widzieć w kopcu niemalże egipskie pirami-

dy z ich bogactwem. Jak pisał wówczas Ilustrowany Kurier Codzienny:

„Wszyscy oczekiwali, że odłoni się jakaś komora, a w niej Krak w złotej koronie pośród mnóstwa klejnotów i w błyszczącej zbroi”.

Archeolodzy wykonywali przekop ziemi przez 4 lata. Prace objęły głównie szczytową część kopca, gdzie wydrążony został tunel w głąb budowli. W rezultacie przekopano tylko ok. 5 % nasypu. Ostatecznie prace ukończono w 1937 roku. Nie dały one wyczekiwanych rezultatów. Badacze nie odnaleźli nawet śladów pochówku legendarnego władcy. Podczas badań odkryto na szczycie budowli korzenie dębu oraz awarską zapinkę do pasa, które pozwoliły ustalić prawdopodobny czas powstania kopca na VII w. oraz potwierdzić przypuszczenia, że był on miejscem związanym z pogańskim kultem. Odkryto także wewnętrzną, drewnianą, ośmioboczną konstrukcję szkieletu kopca, naczynia gliniane, kamienne narzędzia i średniowieczne monety. Jak donosiła gazeta, brak odkrycia ciała księcia „spowodował duże rozczarowanie społeczeństwa. Chociaż może to i lepiej, bo kolejne pokolenia dzieci, będą dalej słuchały pięknych baśni o Krakusie, wawelskim smoku i Wandzie”. Po przeprowadzonych wówczas wykopaliskach zajęto się rekonstrukcją bryły kopca. Została on przerwana po 2 latach z powodu wybuchu II wojny światowej. Ostatecznie zrekonstruowano ją dopiero w latach 50-tych.

Fot. ze zbiorów Domu Historii Podgórze

Marta Półtorak /na podst. Grzegorz Gil: Kopce w krajobrazie kulturowym Polski./

167 ROCZNICA

Przy udziale członków Rady Dzielnic XIII Podgórze, dnia 21 lutego odbyły się uroczystości upamiętnienia tragicznej śmierci 28 uczestników Powstania Krakowskiego, w tym Edwarda Dembowskiego.

Organizatorem była Małopolska Rada Kombatanów i Osób Represjonowanych. W uroczystościach udział wzięli przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich oraz różnych organizacji. Licznie przybyła młodzież reprezentująca zarówno szkoły noszące im. Edwarda Dembowskiego jak i placówki podgórskie. Złożono wiązanki kwiatów. Wartę honorową pełnili żołnierze z 2 Korpusu Zmechanizowanego. Ponadto 27 lutego w dokładną datę tamtych wydarzeń sprzed 167 lat z okolic starego cmentarza podgórskiego, na ulicę Rękawka ponownie przemaszerowano trasą tamtej tragicznej procesji. Mówiono o losach krakowskiego powstania, rozpoczętego 20 lutego i zakończonego 7 dni później 27 lutego 1846 r. Wspomniano dwie wersje śmierci Edwarda Dembowskiego.

Tekst i fot. Elżbieta Chytowska

Dzięki uprzejmości Archiwum Narodowego w Krakowie, na łamach „Głosu Podgórza” ukazuje się cykl związany ze znanymi i ważnymi obywatelami miasta Podgórza.

W kolejnej odsłonie dr Kamila Follprecht przedstawi tekst o zasadach przyznawania obywatelstwa Miasta Podgórza drugiej połowy XIX w.

Rada Dzielniczy pragnie złożyć serdecznie podziękowania Pani Dyrektor Archiwum Narodowego w Krakowie – dr Barbarze Berskiej oraz Pani dr Kamili Follprecht za zaangażowanie w projekt przybliżania historii naszej dzielnicy.

Obywatele miasta Podgórza

W Podgórzu, tak jak we wszystkich miastach Królestwa Galicji i Lodomerii, niektórzy mieszczenie posiadali prawo obywatelstwa miasta, które było dziedziczne i do połowy XIX w. nadal obowiązywały, nie zmienione przez władze austriackie, zasady jego nabywania ustalone w szlacheckiej Rzeczypospolitej.

Prawo obywatelstwa miasta było jednak pojęciem nieprecyzyjnym, a władze miejskie nadawały je spora dyczenie i jedynie najbogatszym przybyszom, czyli właścicielom nieruchomości oraz majstrom cechowym. Przywileje wynikające z bycia obywatelem miasta to głównie możliwość bezpłatnego lub zniżkowego korzystania z przedsiębiorstw miejskich, dzierżawienia majątków miejskich oraz czynne i bierne prawo wyborcze.

Do lat sześćdziesiątych XIX w. decyzje o przyznaniu prawa obywatelstwa miejskiego podejmował Magistrat miasta Podgórza, który miał prawo pobrać za to opłatę lub od niej odstąpić. Od 1847 r. magistraty miały obowiązek prowadzić na bieżąco spis mieszczan, którzy posiadają prawo obywatelstwa miasta. Według ustawy z 1849 r. za obywateli miasta uznawano osoby płacące w gminie podatki bezpośrednio od nieruchomości lub działalności przemysłowej oraz osoby uznane za obywateli przez władze miasta.

Urzednicy podgórskiego Magistratu sporządzili wówczas „Spis obywateli miasta Podgórza”, uzupełniony wstecz od 1828 r. i prowadzony potem na bieżąco. Na jego podstawie możemy stwierdzić, że do 1867 r. prawo obywatelstwa miasta Podgórza w oparciu o dawne zasady uzyskało 108 osób. Niektórym z nich w późniejszych czasach prawo to nadano powtórnie, na podstawie zmienionych przepisów.

Bowiem na podstawie zapisów ustawy gminnej z 1866 r. stwierdzającej, że „obywatelami miejskimi są ci, którym Gmina miasta prawo obywatelstwa nadała”, gminy miały prawo przyznania obywatelstwa miejskiego. Decyzje w tej sprawie podejmowała Rada Gminna (od 1889 r. Rada Miejska) Podgórza. Z zapisów w księgach uchwał Rady oraz w „Księżce Obywateli Miasta Podgórza” powstałej dopiero w 1875 r. wiemy, że obywatelstwo

miejskie miasta Podgórza w latach 1870-1909 uzyskały 34 osoby.

W 1870 r. - Wincenty Wayda, Jakub Schornstein; w 1875 r. Franciszek Grzybczyk. W 1876 r. decyzją Komisji powołanej do uregulowania kwestii obywatelstwa miejskiego przyznano czy raczej potwierdzono obywatelstwo miejskie „przynależnym od dawna do gminy tutejszej”: Florianowi Nowackiemu, Franciszkowi Rehmanowi, Emilowi Serkowskiemu, Janowi Wilatowskiemu, Szymonowi Schlesingerowi, Kazimierzowi Oraciewiczowi, Franciszkowi Ripperowi, Ignacemu Drożdżikowskiemu, Janowi Böhmowi, Gustawowi Baruchowi, Janowi Funtschowi, Piotrowi Orczykowskiemu i Feliksowi Świątkowi. W 1876 r. obywatelstwo miasta uzyskali także Mikołaj Domnik, Jan Hołyński, Władysław Markwiczynski, Mojżesz Stahl, Józef Grzybczyk, Jan Berger, Antoni Kruczkowski, Piotr Siekierzyński i Antoni Schneider; w 1877 r. Marceł Cieśliski, Józef Harnisch i Antoni Wagner; w 1880 r. Emil Jordens i Franciszek Maryewski; w 1885 r. Karol Neumann oraz jako ostatni w 1909 r. Karol Górski.

Interesujący jest fakt, iż dwie osoby w 1876 r. zrzęły się przyznanego obywatelstwa miasta Podgórza z powodu wyznaczonej opłaty 20 zł za jego nadanie – widocznie była to suma zbyt wysoka w porównaniu do prestiżu z tym tytułem związanego.

*dr Kamila Follprecht
(Archiwum Narodowe w Krakowie)*

Materiały przybliżające sylwetki ważnych obywateli miasta Podgórza dostępne są również na stronach Rady Dzielniczy XIII Podgórza pod adresem <http://www.dzielnica13.krakow.pl> w katalogu Z kart Historii Podgórza.

70	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
71	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
72	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
73	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
74	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
75	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
76	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
77	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
78	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
79	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
80	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
81	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
82	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
83	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
84	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
85	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
86	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
87	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
88	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
89	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
90	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
91	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
92	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
93	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
94	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
95	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
96	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
97	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
98	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
99	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20
100	Wojciechowski	Jan	1880	2 20	2 20

1. Fragment „Spisu obywateli miasta Podgórze” zawierający wpisy z lat 1844-1849 m.in. Józefa Zolla (Archiwum Narodowe w Krakowie, Akta miasta Podgórze, sygn. P 38)

1. **Nowacki Florian** burowik
 miasta Podgórze, właściciel realności pod nr 111
 i 114 domu w mieście Krakowa syn Józefa i Elżbiety
 z młodym, wyjechał z Podgórza do Krakowa dnia 11.12.1844
 z Podgórza i obywatelstwo miejskie, a następnie
 na podstawie uchwały gminnej z dnia 2. czerwca 1876 i 1878 wydana w myśl § 8 Statutu Gminy
 dyplom obywatelstwa miejskiego

2. **Rehmann Franciszek**
 księgarz i redaktor burowik, w domu w mieście
 Krakowa w Krakowie polskim wyjechał z Podgórza
 właściciel do gminy Podgórze i obywatel-
 stwo miejskie z dyplomem magistratu z
 dnia 3. czerwca 1830 i 1872, a następnie
 na podstawie uchwały gminnej z dnia 2. czerwca 1876 i 1878 wydana w myśl § 8 Statutu Gminy
 dyplom obywatelstwa miejskiego

2. Wpisy w „Księżce Obywateli Miasta Podgórze” z uchwałą Rady Gminnej z 7 czerwca 1876 r. potwierdzającą obywatelstwo miasta Podgórze, nadane wcześniej przez Magistrat miasta Florianowi Nowackiemu (1 grudnia 1866 r.) i Franciszkowi Rehmannowi (3 marca 1830 r.) (Archiwum Narodowe w Krakowie, Akta miasta Podgórze, sygn. P 33, s. 37)

741. **Franciszka Maryewska**
 i obywatelstwo p. Maryewskiemu
 udzielone. -
 W przychyleniu się do prośby de parte: 12 maja 1880 do s. 1156. przyjęto p. Franciszka Maryewskij
 go, który obywatelstwo austriackie rozpisany
 Wysoce R. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 24.
 września 1878. l. 49719 otrzymał, w związku z
 Gminy miasta Podgórze za opłatą taksy w
 kwocie 10 zł. au. aparatem nadano tenże w
 myśl § 8 Stat. gm. obywatelstwo miejskie z u.
 wolnictwem do taksy ten z powstawaniem
 mu w wolności opiarowania Dobrowolnego Działu
 na fundusz miejscowych ubogich. -

3. Wpis w księdze uchwał Rady Gminnej Podgórze z 14 czerwca 1880 r. dotyczący nadania Franciszkowi Maryewskiemu obywatelstwa miasta Podgórze (Archiwum Narodowe w Krakowie, Akta miasta Podgórze, sygn. P 6, s. 370)

PATRONI NASZYCH ULIC (4)

ULICA RYSZARDA KUKLIŃSKIEGO

Od skrzyżowania ulic Nowohucka i Powstańców Wielkopolskich do ul. Saskiej. Wzdłuż jezdni ekrany akustyczne zabezpieczające zabudowę jednorodzinna, ulica dwupasmowa z wydzielonym torowiskiem tramwajowym. Ryszard Kukliński urodził się w Warszawie w roku 1930. Już jako czternastoletni chłopiec działał w szeregach Armii Krajowej. Uczestnik Powstania Warszawskiego 1944. Po zakończeniu wojny pracował w Miejskiej Straży Ochrony Obiektów we Wrocławiu. W 1947 wstąpił do wojska i po ukończeniu szkoły oficerskiej, w latach 1950–53 służył w 9 pułku piechoty w Pile. Szybko awansował zostając oficerem sztabowym. W okresie 1967–68 uczestniczył w Międzynarodowej Komisji Kontroli i Nadzoru Układów Genewskich. Pułkownik dyplomowany, zastępca szefa Zarządu I (Operacyjnego) Sztabu Generalnego Wojska Polskiego. Od 1972 agent wywiadu CIA, przekazał około czterdzieści tysięcy stron dokumentów związanych z Układem Warszawskim, Polską i ZSRR. Zagrożony ujawnieniem z pomocą CIA, uciekł wraz z rodziną do USA (7/8 listopada 1981). Przez sąd wojskowy w Warsza-

wie 23 maja 1984 skazany na karę śmierci. W 1990 wyrok złagodzony do 25 lat więzienia, a w roku 1995 uchylono go. Polskę odwiedził w kwietniu 1998r. Zmarł 11 lutego 2004 w szpitalu w Tampa. Pochowany został 19 czerwca 2004 na Cmentarzu Wojskowym, na Powązkach w Warszawie. Honorowy obywatel miasta Krakowa.

ULICA STANISŁAWA KLIMECKIEGO

Od ulicy Dekerta do skrzyżowania z ulicami Nowohucką i Powstańców Wielkopolskich. Po stronie lewej hotele i dom noclegowy. W głębi centrum targowe z pawilonami i magazynami. Znikoma ilość budynków jednorodzinnych. Po stronie prawej salony samochodowe i zakład energetyczny. Jezdnia dwupasmowa z ulokowanym pośrodku torowiskiem dla tramwaju. Stanisław Klimecki przyszedł na świat w roku 1883 w Woli Przemyskiej. Skończył prawo na Uniwersytecie w Wiedniu. W 1913 doktoryzuje się na Uniwersytecie Jagiellońskim. Radny Rady Miasta Podgórze. Aktywnie działał w Związku Walki Czynnej „Strzelec”. Po wybuchu wojny od 1914 żołnierz II Brygady Legionów. W 1915 dostał się do rosyjskiej niewoli. Zbiegł z obozu i ukrywał się w Charkowie pod nazwiskiem Wróblewski. Po zawarciu pokoju brzeskiego został osadzony w obozie dla internowanych w Witkowicach (k. Krakowa) i zmuszony do służby w wojsku austriackim. Z końcem października 1918 oswobadzał Kraków i rozbrajał żołnierzy zaborcy. Członek i działacz organizacji społecznych. Od lipca 1931 wiceprezydent Krakowa. Po wybuchu II wojny światowej i częściowej ewakuacji Zarządu Miasta, 3 września 1939 wyznaczony na prezydenta

miasta. 6 września po wkroczeniu hitlerowców zatrzymany jako zakładnik. Zwolniony, powrócił pełnić swe obowiązki. Ponownie zatrzymany 6 listopada wraz z profesorami i więziony do Sachsenhausen. Do domu powrócił 8 stycznia 1940 i pracował jako adwokat. Aresztowany przez gestapo w nocy z 28/29 listopada 1942 i umieszczony w więzieniu Montelupich. 11 grudnia zastrzelony w Puszczy Niepołomickiej (Kozie Górki).

Tekst i foto Elżbieta Chytkowska

Wielokondygnacyjny parking przy Koronie

Na terenie Starego Podgórza, u zbiegu ulic Warneńczyka i Zamoyskiego, Miasto planuje zbudować wielokondygnacyjny parking naziemny na 200 miejsc postojowych dla samochodów osobowych.

Należy zwrócić uwagę, że zamierzone przedsięwzięcie ulokowane zostało w przestrzeni objętej ochroną konserwatorską, dlatego niezbędne jest uzyskanie stosownych uzgodnień konserwatorskich oraz zapewnienie nadzoru archeologicznego w trakcie realizacji robót. Ogłoszony przez Gminę Miejską Kraków przetarg na wykonanie zadania w trybie „zaprojektuj i wybuduj” wygrała firma Inter-Bud z Krakowa.

W myśl założeń Programu Funkcjonalno - Użytkowego obiekt ma być przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, między innymi poprzez wydzielenie miejsc postojowych oraz montaż specjalnych wind. Budynek i urządzenia z nim związane powinny być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby ryzyko negatywnego wpływu na środowisko zostało zminimalizowane. Poziom hałasu i drgań przenikających do otoczenia nie może więc przekraczać wartości dopuszczalnych określonych w odrębnych przepisach. Ponadto parking musi posiadać wszelkie zabezpieczenia ochrony przeciwpożarowej oraz instalację wykrywania niebezpiecznych gazów (czujniki wykrywające tlenek węgla) współpracującą z urządzeniami wentylacyjnymi.

Program Funkcjonalno-Użytkowy nakłada również na wykonawcę obowiązek stosowania się do ustawowych ogra-

niczeń nacisku na oś przy transporcie materiałów i sprzętu zarówno na, jak i z terenu budowy. W tym zakresie winien uzyskać wszelkie, niezbędne zezwolenia zarządcy drogi i ruchu dot. przewozu nietypowych i ponadnormatywnych ładunków, pod warunkiem przywrócenia do stanu pierwotnego użytkowanych odcinków dróg publicznych na własny koszt. Ponadto zobowiązany będzie do bieżącego usuwania z pasa drogowego wszelkich zanieczyszczeń spowodowanych ruchem pojazdów z budowy. W przypadku gdy planowana inwestycja kolidować będzie z istniejącymi drzewami i krzewami, wykonawca, w oparciu o przeprowadzoną inwentaryzację zieleni, przesadzi ich część w inne miejsce wskazane przez Zamawiającego.

Mieszkańcy Podgórza mają podzielone zdanie na temat planowanej inwestycji. Część mieszkańców uważa, że jest to bardzo dobra propozycja, która pozwoli rozwiązać problem chronicznego niedoboru miejsc postojowych w centrum Podgórza.

Jej przeciwnicy są natomiast zdania, że skoro istniejący naziemny parking nigdy nie jest w pełni wykorzystany to nie ma potrzeby budowy tak dużego obiektu, bo będzie świecił

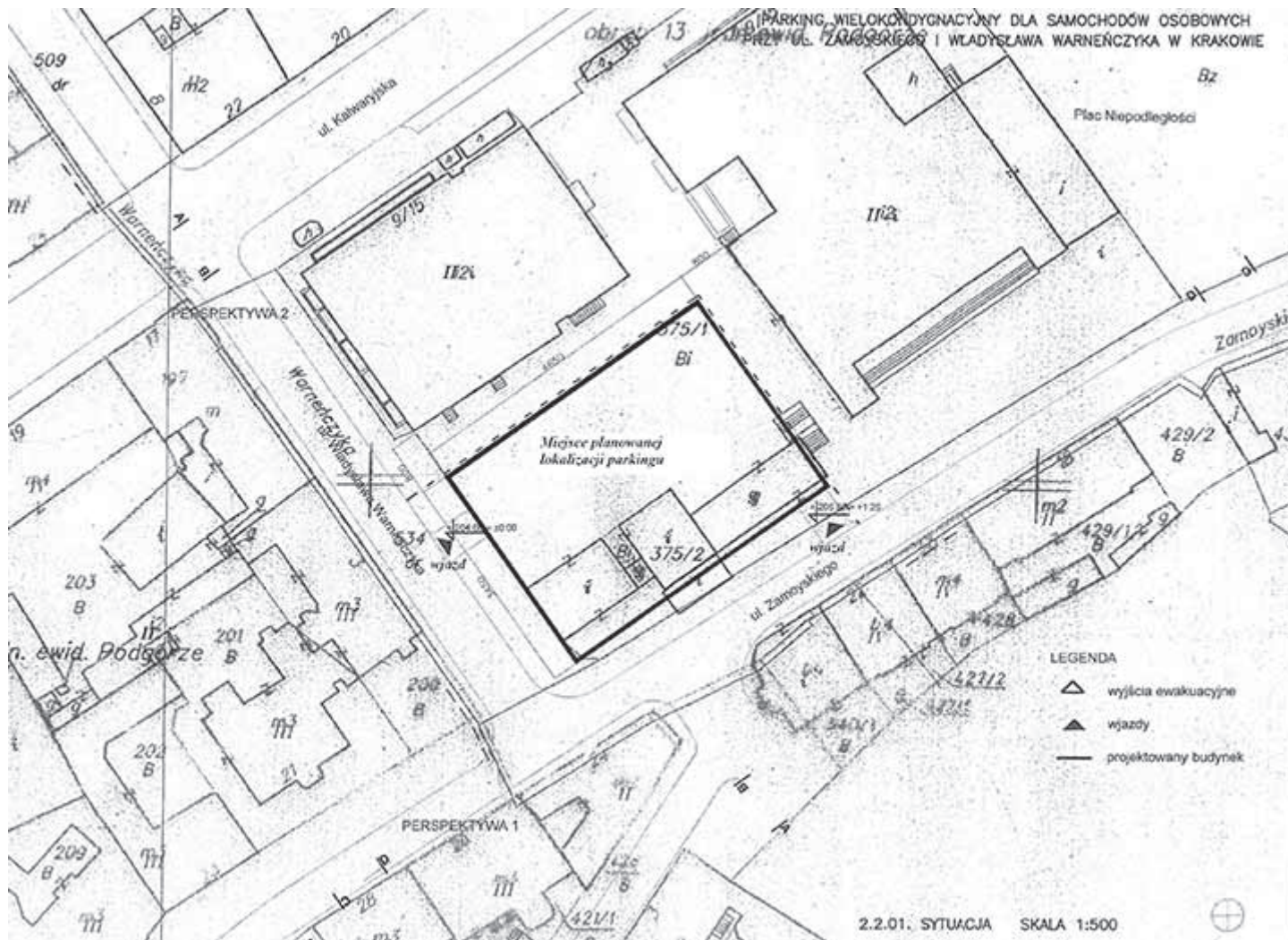
pułkami. Obawiają się również, że nowy parking będzie generował dodatkowy, wzmożony ruch pojazdów w i tak już zatłoczone, wąskie ulice Starego Podgórza.

Obserwując na co dzień ruch kołowy prowadzony ulicami Podgórza nie sposób nie podzielić obaw mieszkańców, ale nie sposób też nie dostrzec problemów ze znalezieniem

miejsca postoju, który pogłębi się z chwilą wprowadzenia w Podgórzu stref płatnego parkowania.

Budowa parkingu ma ruszyć jeszcze w tym roku, termin zakończenia zaplanowano w sierpniu 2014 roku.

Iwona Praczyńska

Nowe udogodnienia dla niepełnosprawnych

W trosce o bezpieczeństwo osób niewidomych i niedowidzących, na przejściach dla pieszych wyposażonych w sygnalizację świetlną zainstalowano dodatkowo sygnalizację dźwiękową.

Sygnalizacja akustyczna wskaże osobom z dysfunkcją wzroku czy aktualnie pali się światło zielone i czy można bezpiecznie przejść przez jezdnię i torowisko tramwajowe.

Charakterystyczny dźwięk sygnalizacyjny np. „klekot bociana” przeprowadzi niewidomego przez całą jezdnię w danym kierunku, tzn. że musi być dobrze słyszalny na jezdni oraz na przyległym chodniku.

Ze środków Rady Dzielnicy XIII udźwiękowionych zostało sześć przejść dla pieszych w rejonie skrzyżowań ulic:

- ul. Wielicka – Dworcowa
- ul. Wielicka – Powstańców Wielkopolskich
- ul. Wielicka – Cmentarz Podgórski
- ul. Limanowskiego – przejście naprzeciwko Gimnazjum nr 35
- ul. Wadowicka – Rzemieślnicza
- ul. Saska – Płaszowska – Przewóz

Iwona Praczyńska

UCZEŃ OBYWATEL

Projekt Uczeń Obywatel przebiega wieloetapowo. Kolejnym krokiem w poznawaniu samorządu lokalnego była wizyta młodzieży z Gimnazjum nr 35 w siedzibie Rady Dzielnicy XIII w dn. 7 stycznia 2013 roku. Uczniowie wzięli udział w posiedzeniu Zarządu Rady. Przewodniczący Rady omówił zakres zadań i obowiązków Zarządu Dzielnicy XIII Podgórze oraz przybliżył historię budynku szkoły i ważnych historycznych

obiektów usytuowanych w jej pobliżu. Członkowie Zarządu zapoznali się z przychodzącymi pismami oraz omówili bieżącą pracę Rady. Młodzież mogła brać czynny udział w posiedzeniu zadając na bieżąco pytania. Mamy nadzieję, że spotkanie to umożliwiło w sposób praktyczny poznanie pracy radnych.

Aurelia Czerwińska-Pacura

Projekt „Uczeń – Obywatel” realizowany jest od 2005 roku m.in. przez Centrum Młodzieży im. Henryka Jordana w Krakowie. Swoim zasięgiem obejmuje uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych uczących się w 18-tu dzielnicach miasta Krakowa. Celem projektu jest upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy na temat samorządu lokalnego, jako wspólnoty mieszkańców. Projekt przewiduje zapoznanie uczniów ze strukturą i funkcjonowaniem samorządu na szczeblu dzielnicowym. Wśród proponowanych form realizacji znajdują się między innymi spotkania z przedstawicielami rady, zaangażowanie w projekty realizowane na terenie dzielnicy, uczestnictwo w sesji Rady Miasta Krakowa.

23 listopada odbyło się spotkanie z młodzieżą w Gimnazjum nr 35 na terenie Dzielnicy XIII Podgórze. Na spotkaniu ze szczegółami opisano nam cel projektu „Uczeń-Obywatel”, ażeby uświadomić nam, jak duży wpływ na nasze życie ma praca Rady Dzielnicy. Następnie Wiceprzewodnicząca Rady Dzielnicy XIII wyczerpująco opowiedziała o pracy poszczególnych komisji. W dalszej części spotkania zastosowaliśmy metodę „burzy mózgow” wcielając się w rolę radnych. W grupach wymyślaliśmy różne rozwiązania na problemy naszej dzielnicy. Członkowie Komisji Sportu postulowali o większe dofinansowanie obozów oraz klubów sportowych.

Natomiast działacze Komisji Praworządności i Bezpieczeństwa apelowali o zwiększenie wieczornych patroli policji. Nasze pomysły były następnie omawiane przez panią radną. Okazało się, że wiele z nich jest już wprowadzane w życie. Jak widać, uczniowie naszej szkoły mają dużo pomysłów na rozwiązanie problemów w Podgórzu. Może niektórzy z nas będą w przyszłości kandydować do Rady Dzielnicy lub Rady Miasta.

*Aleksandra Wiśniowska oraz Agnieszka Dużyk –
Gimnazjum nr 35 im. Zofii Chrzanowskiej*

Historia Klubu KS „Płaszowianka”

Jednym z działających klubów na terenie naszej Dzielnicy jest Klub Sportowy „Płaszowianka”.

Historia Klubu Sportowego „Płaszowianka” zaczyna się w 1934 roku. Powstał z inicjatywy mieszkańców Płaszowa: Józefa Madeja, Ignacego Krzepickiego, Józefa Gaczoła i Jana Golika.

Kariera sportowa trenerów, zawodników, działaczy niejednokrotnie uzależniona była od zmian ustrojowych i politycznych zachodzących w Polsce.

Działalność klubu w pierwszych latach istnienia opierała się tylko na sekcji piłki nożnej. Klub rozwijał umiejętności dzieci i młodzieży w kilku grupach.

Okres międzywojenny nie był korzystnym okresem dla polskiego sportu w tym dla KS „Płaszowianka”. Klub został zawieszony i już długo nie reaktywowany. Pozostały po nim boisko sportowe i obiekty oraz pamięć mieszkańców Płaszowa.

Klub Sportowy „Płaszowianka” reaktywowano 29 marca 1991 roku. Na Walnym Zgromadzeniu 22 kwietnia 1991 wy-

brano Zarząd Klubu oraz utworzono sekcje: łuczniczą, piłki nożnej, tenisa stołowego i kulturystyki. Powołano też sekcję bokserską. Obecnie w Klubie Sportowym „Płaszowianka” prowadzona jest działalność w dwóch sekcjach sportowych: piłki nożnej i łucznictwa.

Sekcja piłki nożnej prowadzi zajęcia w kilku grupach wiekowych: żaków, orlików, młodzików i trampkarzy. W założeniu jest reaktywowanie od września 2013 roku drużyny juniorów młodszych.

W sekcji łuczniczej zajęcia odbywają się w grupach: dzieci, młodzików, juniorów młodszych, juniorów i seniorów. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach od 16-20.

Wszystkich zainteresowanych serdecznie zapraszamy na zajęcia.

**KLUB SPORTOWY PŁASZOWIANKA,
ul. Stróża Rybna 19 30-714 Kraków**

Jerzy Łapczyński i Katarzyna Skowron

Informacja Medyczna w Krakowie

Zgodnie z ustaleniami podjętymi przez Komisję Zdrowia i Profilaktyki oraz Uzdrawiskową RMK na posiedzeniu w dniu 10.01.2013 r. zamieszczamy informację dotyczącą funkcjonowania opieki medycznej na terenie Krakowa wraz z ważnymi telefonami i ogólnymi warunkami udzielania pomocy w sytuacjach nagłych.

Aby wezwać Zespół Ratownictwa Medycznego należy zadzwonić z telefonu stacjonarnego lub komórkowego na numer 999 lub 112. Pomoc medyczna świadczona przez Zespoły Ratownictwa Medycznego zawsze jest bezpłatna! Nie musimy okazywać żadnego dokumentu ubezpieczenia. Jeśli zagrożone jest czyjeś życie i zdrowie nie należy się wahać, tylko natychmiast dzwonić na numer alarmowy 999. Wezwanie Pogotowia Ratunkowego lub wizyta w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym powinny mieć miejsce wyłącznie w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub stanach nagłych mogących prowadzić do istotnego uszczerbku zdrowia. W sytuacjach szczególnych, a zwłaszcza nowych zachorowań lub zaostrzeń dolegliwości w przebiegu scho-

rzeń przewlekłych, które wystąpią w nocy, lub w dni wolne od pracy, można skorzystać ze świadczeń medycznej opieki nocnej i świątecznej, realizowanej w ramach podstawowej opieki zdrowotnej. Nocna i świąteczna opieka medyczna pracuje codziennie od godziny 18.00 do godziny 8.00 oraz całodobowo we wszystkie niedziele święta i dni wolne od pracy. Nie obowiązuje rejonizacja i można skorzystać z pomocy dowolnego ambulatorium.

Informacja dotycząca Całodobowego Telefonu Informacji Medycznej Urzędu Miasta Krakowa (12/ 661-22-40) Informacja dotycząca Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia
www.nfz-krakow.pl

MOW NFZ, 31-056 Kraków ul. Józefa 21, centrala telefoniczna: 12/ 29 88 100, adres e-mail: nfz@nfz-krakow.pl
INFORMACJA - Dział Obsługi Świadczeniobiorców 12/ 29 88 386, INFORMACJA - CAŁODOBOWA AUTOMATYCZNA INFOLINIA 12/ 194 88. Operatorem INFOLINII MOW NFZ jest Telekomunikacja Polska. Osoby korzystające z usług innych operatorów mogą mieć niezależne od działania INFOLINII problemy z uzyskaniem połączenia. W takiej sytuacji należy wybrać numer INFOLINII bez numeru kierunkowego 12. Całodobowa automatyczna infolinia to szybkie i łatwe uzyskanie informacji na temat świadczeń finansowanych przez NFZ dostępne przez 24 godz.

Od pn. do pt. w godz. 8.00 – 16.00 możecie Państwo wybrać rozmowę z konsultantem – tonowo wybierając „0”.

Informacje dotyczące programów profilaktycznych finansowanych przez NFZ - 12/ 29 88 219

Kraków jest czymś więcej niż miastem. To miejsce magiczne. Jego piękno, urok i czar znane są na całym świecie. Kraków to urocze zakątki, liczne zabytki i unikatowe w skali światowej centrum. To także europejskie centrum kultury, słynące z koncertów, przedstawień teatralnych, muzycznych festiwałów. To miasto wprost wymarzone do życia! Wiedzą o tym nie tylko rodowici krakowianie, ale również ci, którzy przyjechali tu mieszkać, studiować i pracować.

Dlatego, jeśli Kraków stał się częścią Twojego życia, a wciąż nie jesteś w nim zameldowany, płać w nim podatki! Jeśli to zrobisz, zyskasz podwójnie. Podatek wróci do Ciebie w postaci lepszych dróg, bardziej nowoczesnej i usprawnionej komunikacji miejskiej, czystych osiedli i parków oraz bogatszej oferty kulturalnej.

Jeśli boisz się papierkowej roboty lub wydaje Ci się to zbyt trudne i czasochłonne, wiedz, że nie ma nic prostszego! Wystarczy jedynie wypełnić aktualizację NIP-3.

Dlatego, drogi mieszkańcu naszego pięknego miasta, nie pytaj co Kraków może zrobić dla Ciebie, zapytaj co Ty możesz zrobić dla Krakowa! I zapłać tu swój podatek!

*Przewodniczący Rady Miasta Krakowa
Bogusław Kośmider*

Podatki są rzeczą nieuniknioną. Wiemy, że choć niechętnie, ale płacić je musimy. Skoro jest to pewne, pozostaje nam pytanie, gdzie je płacić? Dla wielu ludzi zameldowanych w Krakowie sprawa jest oczywista - płacimy podatki w Krakowie. Dla znacznej grupy - szacuje się, że w Krakowie mieszka 150 tysięcy osób, które nie są tutaj zameldowane - pozostaje dylemat, gdzie zapłacić podatki. Już kolejny rok apelujemy do mieszkańców naszej Dzielnicy, którzy znajdują się w takiej sytuacji, aby zdecydowali się płacić podatki w Krakowie. Podatki zawsze wracają do mieszkańców, dają możliwość poprawy infrastruktury, jakości dróg i chodników czy też zwiększenia miejsc w przedszkolach lub żłobkach. W poprzednim roku, dzięki decyzjom mieszkańców, Dzielnica XIII zajęła I miejsce w konkursie „Płać podatki w Krakowie”. Dzielnica XIII PODGÓRZE odnotowała największy wzrost liczby podatników w latach 2011-2012 w stosunku do liczby podatników. Zajęcie I miejsca zostało nagrodzone kwotą 100 000 złotych. Radni Dzielnicy XIII postanowili przekazać nagrodę na realizację zadania pn. Park rzeczny - ogród Płaszów - realizacja miejsc postojowych oraz zagospodarowanie wg projektu. Stosowna uchwała została podjęta na sesji w dniu 26 lutego 2013 roku. Jest to realny sukces naszych mieszkańców, tych, którzy postanowili płacić podatki w Krakowie. Apelujemy, aby również w tym roku mieszkańcy naszej dzielnicy wskazali Urzędy Skarbowe w Krakowie jako miejsca płacenia podatku dochodowego PIT, gdyż przełoży się to na realne wpływy do budżetu naszego miasta.

Aurelia Czerwińska-Pacura

Biuro Dzielnicy XIII
Rynek Podgórski 1, pokój 12
tel. 12 656 62 25, tel./fax 12 423 55 29
www.dzielnica13.krakow.pl
e-mail: rada@dzielnica13.krakow.pl

Biuro czynne: poniedziałek–piątek 10.00–15.00
Dyżury Zarządu: poniedziałek 9.00–12.00
wtorek 10.00–13.00, środa 10.00–13.00
czwartek 14.00–16.00, piątek 12.00–15.00
Przewodniczący Rady i Zarządu Dzielnicy XIII: czwartek 14.00–16.00

Zespół Redakcyjny Biuletynu Informacyjnego „Głos Podgórze”

Redaktor naczelny: Marzena Smęder

Elżbieta Chytkowska, Tomasz Kołomyjski, Katarzyna Pabian, Iwona Praczyńska, Zygmunt Włodarczyk

Wydawca:

Urząd Miasta Krakowa, Plac Wszystkich Świętych 3/4

Druk:

Wydawnictwo–Drukarnia EKODRUK, ul. Powstańców Wielkopolskich 3, Kraków, tel. 12 267 36 60